УДК 7.0:008:316.7
ORCID https://orcid.org/0000-0002-2843-4463

МИСТЕЦЬКІ ПРОЄКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ СИНЕРГІЇ

Бойчук І. І., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри музики
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Ключові слова: мистецькі проєкти, синергія, культурно-креативні індустрії, міжкультурна комунікація, творча діяльність, цифрові технології.

У сучасному полікультурному середовищі культурні та креативні індустрії відіграють провідну роль як простір взаємодії різних традицій, ідентичностей і форм художнього вираження. Дієвим механізмом такої взаємодії слугують мистецькі проєкти, що забезпечують потужну синергію між різноманітними творчими напрямами, соціальними групами та культурними практиками.

За своєю суттю, мистецький проєкт є інтегративною формою творчої діяльності, яка акумулює різні види мистецтва (музику, театр, образотворче мистецтво, цифрові медіа), а також спирається на міждисциплінарну співпрацю митців, освітян, менеджерів культури і широкої громадськості. Цей формат консолідації зусиль безпосередньо стимулює генерування нових смислів, поглиблення міжкультурного обміну та впровадження інноваційних практик.

Мета публікації полягає у теоретичному обґрунтувані ролі мистецьких проєктів як ефективного інструменту культурно-мистецької синергії.

Аналіз передового міжнародного досвіду засвідчує, що сучасні мистецькі ініціативи вирізняються глибокою інтегративністю, органічно поєднуючи різні види мистецтва, науки та цифрових технологій. Зокрема, діяльність міждисциплінарних об’єднань демонструє високий потенціал у створенні багатовимірних культурних продуктів, здатних відповідати на актуальні суспільні виклики [9].

Подібні практики постають фундаментальною основою для формування культурно-мистецької синергії, оскільки вони успішно долають межі між окремими галузями творчості.

У контексті полікультурності мистецькі проєкти виконують низку важливих функцій:

- комунікативну – забезпечують діалог культур;
- інтегративну – консолідують різноманітні соціальні спільноти;
- освітню – сприяють неформальній освіті та культурній обізнаності;

- інноваційну – стимулюють генерацію нових форм і форматів творчої діяльності.

Важливою характеристикою сучасних мистецьких проєктів є використання цифрових технологій, що розширюють можливості взаємодії та доступу до культурного продукту [4].

Окрему увагу приділено аналізу практик реалізації мистецьких проєктів у міжнародному та локальному контекстах, які демонструють ефективність міжкультурної співпраці та сприяють розвитку креативної економіки, налагодженні міжкультурної комунікації. Наприклад, міжнародні арт-проєкти, що об'єднують представників різних країн, сприяють обміну культурними цінностями та формуванню спільного творчого простору. Мистецькі проєкти «…поєднують креативність та інновації, стирають кордони між країнами завдяки міжнародному співробітництву через ефективне використання Інтернет-технологій, дозволяють створювати сучасні унікальні ідеї та бачення світу завдяки культурній та етнічній різноманітності, ґрунтуються на таких позитивних людських якостях, як творчість, креативність, ввічливість, моральність, толерантність, доброта, оптимізм, відкритість, щирість, комунікабельність» [7, 152]. Отже, мистецькі проєкти дозволяють оптимізувати ресурси і забезпечити сталість культурних практик в умовах швидких технологічних змін.

Дослідники також наголошують, що мистецтво може виступати універсальною мовою, яка долає культурні та мовні бар'єри. Підкреслюється, що успішність таких проєктів значною мірою залежить від партнерства між інституціями, залучення аудиторії та менеджменту.

Сучасні дослідження також акцентують увагу на використанні цифрових технологій як інструменту розширення можливостей мистецьких проєктів. Зокрема, інтеграція цифрових платформ, штучного інтелекту та доповненої реальності сприяє глибшому міжкультурному розумінню та взаємодії аудиторій. Це відкриває нові перспективи для розвитку культурно-мистецької синергії у глобалізованому світі.

Комар В. О [3] зазначає, що створення нових форм мистецьких проєктів сприяє залученню різних соціальних груп до культурного процесу, що забезпечує соціальну згуртованість та взаємодію в рамках глобальних культурних трендів. Найбільше проявляється вплив цифрових технологій у таких сферах, як віртуальна реальність (англ. Virtual reality, VR), цифрове мистецтво та виробництво, онлайн музичні й відеоплатформи. Ці технології дозволяють митцям працювати без кордонів, створюючи інтерактивні культурно-креативні проєкти, що отримують визнання не лише в Україні, а й за кордоном.

За допомогою новітніх цифрових платформ, культурні продукти можуть бути доступні для широкої аудиторії по всьому світу. Завдяки впровадженню новітніх технологій культурно-креативні індустрії можуть не лише адаптуватися до сучасних умов, а й суттєво змінити формат своєї

діяльності [2]. Зокрема, цифровізація та використання віртуальних технологій дозволяють розширювати можливості для створення нових форм мистецтва, а також для дистрибуції культурних продуктів. Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR) вже використовуються для організації віртуальних виставок, музеїв, театрів, що дозволяє залучати аудиторію з усього світу і створювати нові способи отримання досвіду для глядачів та учасників.

Впровадження штучного інтелекту в процес створення культурних продуктів (наприклад, у сфері музики чи образотворчого мистецтва) також має великий потенціал. За допомогою алгоритмів і нейронних мереж можна генерувати нові музичні композиції, художні образи, а також створювати інтерактивні інсталяції, що заохочують глядачів до участі в процесі творчості

Отже, мистецькі проєкти виступають важливим інструментом культурно-мистецької синергії, що сприяє взаємозбагаченню культур, розвитку творчого потенціалу суспільства та формуванню відкритого полікультурного простору. Вони забезпечують міждисциплінарну інтеграцію, сприяють міжкультурному діалогу, активізують участь громад та впроваджують інноваційні підходи у сфері культури. Мистецькі проєкти є ефективним інструментом розвитку культурно-креативних індустрій, який сприяє творчому самовираженню [4], створенню нових можливостей для митців [6] і зміцненню культурних зв'язків на національному й міжнародному рівнях. Інтеграція світових практик та адаптація до українських реалій відкриває перспективи для подальшого розвитку культурно-креативних індустрій як одного з важливих елементів культурної трансформації країни.

Список використаних джерел

1. Бойчук В. М., Уманець В. О., Фу Гуан. *Підготовка майбутніх викладачів художньо-мистецьких дисциплін за допомогою інноваційних технологій в освіті.* Освітній простір XXI століття : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 10 квітня 2021 р.). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. С. 57-63.URL:https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/download/356/363

2. Відео-анотація. Р. Бойко «Маленька сюїта» виконує студентка 3 курсу Тетяна Пелепюк (клас доцента Ірини Бойчук) URL:https://youtube.com/watch?v=By28ra__iKo&feature=share

3. Комар В. О. Тенденції розвитку культурнокреативних індустрій в Україні першої чверті XXI століття. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 4. С. 111–117.

4. Мистецькі творчі проєкти. *Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку*: зб. матеріалів II Міжнар. симпозіуму, присвяч. 150-річчю заснування Чернівецького нац. ун-ту ім.

Юрія Федьковича та 80-річчю заснування ЮНЕСКО (21–25 жовт. 2025 р., м. Чернівці) / за заг. ред. І. І. Бойчук. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 695 URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13810

5. Повалій Т. Л., Бойко О. П., Котенко О. О. *Іміджелогія та брендинг у соціокультурній діяльності*: навч. посіб. Сумський державний університет, 2024. 145 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0059509.pdf

6. Сувейка В., Бойчук І. Творчість і самопізнання: авторська музика як психотерапевтична практика. *Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку* : зб. матеріалів ІІ Міжнар. симпозіуму, присвяч. 150-річчю заснування Чернівецького нац. ун-ту ім. Юрія Федьковича та 80-річчю заснування ЮНЕСКО (21–25 жовт. 2025 р., м. Чернівці) / за заг. ред. І. І. Бойчук. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 579–584 URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13810

7. Холодницька А. В. Актуальні тенденції розвитку креативних індустрій в Україні в умовах глобалізації. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 14. С. 151–157.

8. Чемерис Г. Ю. *Брендування та віртуальний імідж провайдерів мистецької освіти.* Цифрові трансформації в освіті, культурі та мистецтві: нові можливості й виклики : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15–16 квітня 2021 р.). Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. С. 106-109.

9. Cairns, Graham. *Hybrid Artworks*. In: El arquitecto detrás de la cámara: una visión espacial del cine. Abada Editores, Madrid, 2007. pp.102–138. ISBN 978-8496-258-90-7. http://www.abadaeditores.com/libro.php?l=138

УДК 78.03:316.722(477.85)
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0003-1201-5421
ORCID: 0000-0002-5333-1458

БУКОВИНА У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ – ДОСВІД ТРАДИЦІЙ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Вишпінська Я.М., кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музики
Мокрогуз І.М., кандидат мистецтвознавства, доцент,